

Nro. 26

**A' FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS AP. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.**

Adált Bétsből, Kedden September 28-ik napján

1807-ik évtendőben.

B é t s.

A' Cs K. seregeknél ilyen újabb változások és előmenetek történtek: —

I. Előmozdítottak. A' Generálstábnál lévő Oberstlieutenánt Stutterheim, ugyan ott Obersterré; a' Gen. Stábnál lévő Májorok Trapp és Gappert, ugyan ott Oberstlieutenántokká; a' tábori szekereseknél lévő Kapitány Böhmguyah ott Májor-rá neveztettek.

II. Nagyobb rangot kaptak: Penzióon lévő Gen. Major Hertzeg Rohán Károly Feldmarschal-Lieutenanti; penzióon lévő Kapitány Dumont Májori rangra emeltettek.

III. A' szolgálataira ismét felvétettek. Penzió n lévő Oberstlieutenánt, mint a' Pettaui Invalidus ház Komendánsa ; penzió n lévő Major **Wolfskehl**, mint Essegi Platzmajor.

IV. Valóságos szolgálathal lép v é n, általtétettek: Szamfelett való Majorok, Récsey a' Ferentz Károly Fő H. tze g Regimentjétől a' St. Julienéhez ; Kolb, a' Császár nevet viselő Reg. től a' Czartoriskiehez ; Wayder a' de Vaux Reg. jétől a' Károly Fő Hertzegéhez ; Ising, a' Mezőhegyesi ménestől a' tábori szekerekhez ; Lebzeltern, a' Jordis Reg. jétől a' Württemberg nevet viselő Regimenthez ; Leforti, a' St. Julien Reg. jétől az első ugy nevezett Garnizon Regimenthez ; Albek, a' Bellegarde Reg. jétől, mint első Major a' Simbschenéhez ; Rencz a' Lusignan Reg. jétől mint második Major ugyantsak a' Simbschenéhez ; Janus, a' Fő Hertzeg Ferentz Károly Reg. jétől a' St. Julienéhez ; Daenhof a' Fröhlich Regimentjétől a' Hildburghausenéhez ; Leiningén, a' Hildburghausenétől a' Hohenlohe-Bartensteinéhez ; Bromberg a' Hohenlohe-Bartensteinétől a' Fröhlichéhez.

V. Penzióra b o t s á t t a t t a k f e l l y e b b való rangal. Majorok Barth, a' Stuart Regimentjéből ; Reutenberg, a' Simbschenétől ; Roy, a' Hildburghausenétől Oberstlieutenanti rangal ; Kapitányok : Baudricourt, Paulelly, és Schluderbach az Indszinör seregtől, és Földessy a' Ferentz Károly Fő Hertzeg Regimentjétől, Majori rangal.

VI. Penzióra b o t s á t t a t t a k e d d i g való rangjokkal: Oberstlieutenant Michaélis a' Kaunitz Reg. jéből ; Major Lannoy az Indszinör seregből, Engelmann és Rasar Majorok,

a' Reisz-Greiz Reg.jéből, Major Fölseis a' Károly Fő Hertzeg, és Major Sternkrantz a' Hohenlohe-Bartenstein Regimentjeből; továbbá, Esseggi Platzmajor d' Authier.

VII. Lemondottak a' szolgálatról: Generálmajor és Brigadéros Wöllwarth; továbbá, Major Raimonvalle a' Ligne, és Major Herberstein a' Reisky Regimentjeből, mind ketten Majori rangjoknak megtartásával.

VIII. Meghaltak: Penzión lévő Feldmarschal Lieutenant Reischach; penzión lévő Gen. Major Intháli Janotha; Oberster és a' tábori szekeres sereg Komendánsa Stephan; Oberster és a' Pettai Invalidus ház Komendánsa Altenberg; Majorok; Schotek, a' Fő Hertzeg Károly Ulanusai között, és Czermez a' Ozartorisky Reg.jéből; és penzion lévő Major Juritskay.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Hadi Tudósítások.

Az Északi ügy nevezett szemmel tartó ármádia a' mely az ott folyó zürzavaros környülállásokra nézve az egygyik tengernek partjától fogva a' másíknak partjáig kordonba szállott, a' Marschal Prinez Pontecorvó vezérlése alatt ekképpen fekszik: A' mely Regimentek Hámbug várossa és ennek vidékei felé rendeltettek volt, útjokban más parantsolatot vettek, és már most Lübeck városáig terjeszkedvén ki a' kordonnak jobb szárnyát formálják. A' Német országon találtató egész Spanyol sereg Hámbugban és Hámbug körül a' kordon derekát formálja, a' melynek bal szárnyán a' Weser és Albis torkaik között néhány Hollandus Ofz-

tályok állanak. Az egész kordont valami 40 ezer emberekre szamlálják.

A' leg közelébb való szomszédhól, úgymint a' Bavariai Királyság városaiból, Bambergből, Augsburgból, Ulmából, etc, érkezett ujságokban, a' hosszszas bizontalnnkodás után ilyen kedvetlentur-dósítások jövének-ki Koppenhágára nézve: — „

Kielből September 11-kén (estvéli 11 óra-
kor) Grót Holck és Schmettau urak, a' kik Án-
gluspassuffal eveztek által Seelandiából, azzal a' sze-
morú hirrel érkezének-meg éppen most, hogy
Koppenhága September' 9-ikén éjjel kapitulált lé-
gyen, minekutánna három nap és négy éjjel ágyuz-
tatott, és a' béhányatott bombik 300 vagy 400 há-
zakat meggyujtottak volna. A' lakosok közzül a'
kik égő házaikból olly véggel kiszaladoztak, hogy
életeket megmenthessék, sokan oda lettek. A' vá-
rosra 75 mozsár ágyuk tüzeltek, és tsak bombi
9000 vettetett-bé. A' városnak a' napnyugoti ré-
sze vallott több kárt, a' tenger felől lévő része
nem olyan sokat, minthogy neminnen, hánem onnan
felől, a' szárazon készített battériákból tüzelt réa
az ellenség. A' hajós sereget, által kell a' Kapi-
tulatzió ereje szerént adnunk az ellenségnek. —

„Ezen hirnek megérkezése után azonnal út-
nak indulának, a' Korona Örökös Adjutánsa Lind-
holm Páris felé, és Státus-Minister Gróf Bern-
storff ó Excellentziája Generál-Adjutáns Bü-
lowval egyetemben Altona felé. — „

„Anglus Követ Jackson úr ismét várattatík
ide Kielbe, a' Korona Örökös Herczeggel való alku-
dozás végett. —

Az Albis alsó részéről, September 12.

dikán. Koppenhágának rettenetes ostromot kelle hiállani. September 2-kán estvéli 8 órakor kezdődvén 5-ikben éjjeli 11 oráig szorongattatott, tüzes golyobisok és ujj találmány szerént készült irtoztató rakéták által. A' városnak negyedrésze hamuban fekszik; a' Boldog Afzfzony szép temploma is semmivé lett. Tsak egy éjjel több mint 20 helyeken égett. Víz nem volt az oltásra, 's a' tüzoltó embereket az egő házak mellett öfzfzerontották a' szünet nélkül halló bombik. Végezetre kapitulálni kelle. Hajós seregünket által adni kéntelenítettünk a' Kapitulatziónak ereje szerént. Seelandiát 6 hetek mulva ide hagyni és a' Dánusoknak ismét által adni fogják az Ánglusok. Semmi magános tulajdont nem bántanak. Az Ánglus sereg nem száll bé a' városba, hanem tsak a' fellegvárat és a' hajóépítő helyet foglalja el. — Gen. Peymann terhes sebet kapott. —

„Státus-Minister Gróf Bernstorff és Lindholm 's Bülów Gen. Adjutáns Urak, Altonába megérkeztek. —

„Korona Örökös Hertzegünk nem kevésbé megilletődött ugyan a' veszedelmes hír által, hanem ügyünknek igasságával vigasztalja és bátorítja magát. —

„Ma a' Király is meg fog Gróf Schimmelmannal egyetemben Kielbe a' Korona Örökös Hertzeghez érkezni.

Holsatziából Sept. 12-kén. Az Ánglusok uraikká tevék magokat tűz és vérontás által Koppenhágának. A' hol ez előtt egy hónappal legmélyebb békefégyben nyugodtak a' lakosok, ott September 8-dikára 400 házak lettek hamuvá, 's

valemi 1500 békességes lakosok, aszszonyok, és gyermekek ölettettek-meg. — „

„Egy éjjel 24 helyen égett a' város. A' Boldog Afzfony temploma özfze romlott. Az úgy nevezett napnyugoti kapu előtt lévén a' battériák készítettve, az ezen kapu' környékein lévő utzákban találtató házak szenvedtek leg inkább. A' vízöntő alkotmányokat úgy özfze rontották a' bombik és ágyugolyobisok, hogy utóljára nem maradt több háromnál; de ezeknek is igen kevés hasznokat lehetett venni. —

„Az Ánglus sereg valami 25 vagy 30 ezer emberekből állott. Generális Oxholm, a' ki a' városon kívül fekvő Dánus seregnek egy részét vezérelte, megsebesedvén elfogattatott. Generális Kastenskiold olyan szerentsés volt, hogy a' lovas Regimentjével magát Moenhez vissza vonhatta. —

„Az Ánglusok a' Koppenhágai fellegvárat elfoglalván hajós seregünket, a' melynek egészzen fel kell készülni, 6 hetek alatt elviszik magokkal; csak ezen egygyetlenegy feltétel alatt állottak arra, hogy a' városban prédálni nem fognak. —

„Nem lehet azt a' vitézséget és bátorságot leírni, a' mellyel, az ellenséges tűznek a' városban tett irtóztó pufztítása mellett is, a' polgári fegyveresek által segítettvén, tsatázotta a' Koppenhágai örző sereg. Különösön meg különböztette magát a' Király' úgy nevezett Testörző Vadász serege, a' mely nagyobb részint a' tanuló Deákokból állott, és az igen derék hazafiai tüzzel buzgó Fő Udvari Marschal és Kamarás Hauch úr által organizáltatott vala. Ezen sereg olyan jól megkülömböz-

tette magát, hogy erre nézve az Anglusoktól Tifzti Sereg nevezetet kapott. A' több seregek is véghez vittek mindent, a' mit csak jó katonáktól ilyen környúlállások között várni lehetett.

Holsatziából, Sept. 13-dikán. A' Koppenhágai Kapitulaziót a' Dánus részről Gen. Major Waltersdorf írta alá. — “

„Ugy halljuk, hogy a' Danus fegyveres seregek hadi foglyoknak lenni hirdettettek, hanem a' felállott nemzeti katonaság haza hotsáttatott, olyan ígéret mellett, hogy nem fog többet szolgálni.

Warschauer Hertzegség.

Posenből Aug. 29-ikén. Azon 20 milliót érő külömbkülömb birtokokat, a' mellyeknek ki- rendeltetéseket Napoleon Császár még Tilsiben létekor a' Lengyel Országló Commissióra bízta volt, olyan czéllal, hogy azok által azon Generálissait jutalmazta ssa-meg, a' kik magokat ezen hadakozásban megkülömböztették, a' következő Generálisok nyerték-el. Marschal Davoust a' Lowiczi, M. Ney a' Sieluni, M. Lannes a' Siewierczi Hertzegségeket kapták-el. H. Neufchatel, Bernadotte, M. Massena, M. Soult, M. Mortier, M. Bessieres, Gen. Savary, G. Suchet, G. Belliard, G. Friant, G. Oudinot, G. Dupont, G. Walther, G. Grouchy, G. Marchand, Gen. Victor, G. Bertrand, Gen. Songis, Gen. St. Hilaire, Gen. Chasseloup, Gen. Nansouty, Gen. Legrand, G. Lariboissiere, G. Mouton. Gen. Savary külömbkülömb uradalmakat kaptak. A' hadakozás' elkezdődése előtt mind ezek a' jofzágok Prufzfziai Kamerális jo-

szágot voltak Lengyel országnak elfosztatásától fogva.

Rénusi Szövetség.

Frankfurtból, Sept. 14-kén. A' Westphaliai Királyság' Konstitutiója már kijött, és egy Commiffiónak által adatott, olly véggel, hogy azt azon külömbkülömbféle Fejedelemségekkel, a' melyekből ezen ország öfzfzeállítottodik, és ezen Fejedelemségeket azon Konstitutióval, alkalmaztassa öfzfze. Tizenhárom Titulusokból 55 Tzikkelyekből áll ezen Konstitutió, a' melyek ezeket foglalják magokban summásan.

1. Tzikkely (Ebben azok a' tartományok neveztetnek-meg, a' melyekből a' Westphaliai Királyság állani fog; a' melyek már a' M. Kurirban is más alkalmatossággal elő számláltattak).

2. Tzik. Napoleon Császár megtartja azon alodiális uradalnoknak felét, a' melyeket eddig azon külömbkülömb Hertzegek a' Westphaliai Királyság' területében birtak, a' kiknek tartományaikból a' Westphaliai Királyság formálódik, oly végre, hogy ezekkel azon Frantzia Vezéreket jutalmaztassa meg, a' kik magokat az utolsó hadakozásban megkülömböztették.

3) Tzik. Mind azokat a' hadi és egyéb rendkívül való adókat, a' melyek ezen hadakozás alatt ezen tartományokra vettek, Oktober 1-ső napjáig lefizetni, vagy azokért bizonyos kezeséget állítani tartoznak ezen tartományok.

4. Tzik. A' Westphaliai Király Oktober 1-ső napján telyes birtokába fog, a' maga országának, Bispások által helyheztesdödni.

5. Tzik. Ezen tzikkely a' Westphaliai Királynak a' Rénusi Szövetségbe való beállását és azt foglalja magában, hogy a' Westphaliai Király mennyi számú katonát tartozik tartani, mint ezen Szövetség' tagja, t. i: 25,000 embert, a' kik között 20000 gyalog, 3500 lovas, és 1500 ágyúzós legyen. Az első esztendő alatt azonközben csak 10000 gyalogokat, 2000 lovasokat, és 500 ágyúzósokat tartozik kiállítani, a' hátra lévő 12,500 embert a' Fr. Császár adja, a' melly Frantzia sereg Magdeburgban leszen mint őrző sereg, és a' Westphaliai Király költségén tartatik és ruháztatik.

6. Tzik. Ebben a' fejeztetik-ki, hogy Anhalt-Dessau, Waldeck, Lippe-Detwold, Schaumburg, és Schwartzburg Hertzegek, a' kik a' Rénusi Szövetségnek tagjai, hanem a' kiknek birtokaik a' Westphaliai Királyságnak kerületében fekszenek, azzal különös és szorossabb belső intézetek szerint öfzféle tsatóltatnak, úgy mindazonáltal, hogy azon jussaikban, a' mellyek felől őket a' Rénusi Szövetség Konstitutiója bátorságossá tette, semmi rövidséget ne szenvedjenek, 's egyfersmind, és sőt inkább az a' hasznok is származzék belőlle, hogy az ezen Királysággal való jó egygyetértést fenntartván, sok olyan ebben találtató jó intézetekből részt vehessenek, a' milyen intézeteknek csak a' nagyobb Státusokban lehet helyek; 's hogy a' Rénusi Szövetség' köz javának elősegállításán, egygyesített erővel és annál fogatosabban munkálkodhassanak.

7. Tzik. Ehezképpest, a' vámoknak és az olyan adóknak dolgokban, a' mellyek nem a' fekvő jóságokat illetik, olyan rendtartást fognak fel-

állítani, a' melly megégygyez a' Westphaliai Királyságnak ezen tekintetekben való rendtartásával; az ő tartományaikban is a' Westphaliai Királyságbéli posták állittatnak-fel; végezetre, az ezen Hertzezségek által állittatandó katonaság is a' Westphaliai katonasághoz tsatoltatik, és a' Király fő vigyázása alá tartozik.

A' 7. és 8. Tzikkelyek azt a' rendet fejezik-ki, a' melly szerént a' Koronához való örökösijus a' Királyi Familiában fog fenn állani.

9. Tzik. A' Királynak és Familiájának élelmekre, különös kints rendeltetik, Korona-Kínts nevezet alatt. Az Uradalmi erdők és azon uradalmaknak egy részek, a' mellyeket ezen Királyságban eddig, az ettől elesett Hertzegek birtak, a' Koronához tsatoltatnak. A' mi továbbá még a' Korona-Kíntshez kívántatni fog, azt egy különös törvény által határozza-meg Napoleon Császár: addig is pedig az országbéli adónak elzállogittatásával pótoltatik-ki ezen fogyatkozás, 's a' felvéteendő summa 12 ezrtendők alatt fizettetik vízfzfa, hónapoként.

10. Tzik. Az ország olyan Konstitutió szerént kormányoztatik, a' melly szerént, a' minden alattvalók között való egyenlőség és az Istentisztelethéli szabadság meghatároztatik.

11. Tzik. Azon tartományoknak, a' mellyekből az Ország formálódik, mind Közönséges mind rész szerént való Rendjeik, minden efféle corporatiókkal 's ezeknek és a' városoknak 's tartományoknak mások felett való jussaikkal (privilegiumaikkal) egyetemben eltöröltetnek.

12. Tzik. A' magános személyeknek mások

felett való jussaik is eltöröltetnek, annyiban, a' mennyiben, az előbbeni tzikkellyel ellenkeznek.

13. Tzik. A' szolgálat' alá való vettetődésnek minden nemei eltöröltetnek; az országban minden lakosok egyforma jussal birnak.

14. Tzik. A' Nemesség ezután is megmarad a' maga különböző rangjai és titulusai szerént, a' nélkül, hogy valakinek azon fundálódó jussa lehetne valamely hivatalhoz vagy méltósághoz, vagy hogy azért a' Státusnak valamely terhe alól kivétetődhetne.

15. Tzik. Az Apáturságokat és egyéb Nemes Fundatziókat illető Statutumokban olyan változás tétetődik, hogy azokban az országnak minden lakosai részesülheffenek.

16. Tzik. Az országnak minden tartományai-ban egy forma adózás' neme állittatik-fel.

17. Tzik. A' pénz, font, és egyéb mértékek' állapotja, az egész országban a' Frantzia Birodalomban fennálló systema szerént intéződik-el.

(A' többi következik.)

Augsburgból Sept. 16.kán. Az egész világnak szemei előtt meg van már mutatva, mely bizonyos eszköz légyen a' tehénhimlőoltás az embereknek a' veszedelmes gyermekhimlőtől való megmentetésekre. Tétetődtek is már, az Orvosok és egyéb emberbarátok iparkodásaikon' kívül, némely országoknak Előjárók által is sok afféle intézetek, a' mellyek arra czéloznak, hogy ez a' boldog igyekezet annál fogatosabbá tétetődhesék. Frantzia országban p. o. semmi ifiak bé nem vétettetnek a' nevelő házakba, a' kikbe a'

tehénhimlő béoltatva nintsen; a' rekrutákba pedig, a' kik ezen orvosi cúrát még ki nem állották, azonnal béoltatik a' tehénhimlő, etc. Hanem tsakugyan nem vette ezt még eddig tudunkra egy Országglószék is olly hathatósan munkába, mint a' mi Országglószékünk (t. i. a' Bavariai), a' melly egy új rendelése által egy átallyában azt vette munkába, hogy a' tehénhimlőoltásnak keményen való megparantsólása által, a' gyermek himlőt az egész országból kiirtattassá.

Ezen Királyi Rendelés szerént Bavariának mind azok a' lakosai, a' kik már a' 3 esztendőt eltöltötték, és még sem a' gyermek sem a' tehénhimlőt ki nem állották, béoltatni tartoznak az utólsót magokba a' jövő 1808-ik esztendő Juliusának 1-ső napjáig. Így fog történni ennekutána minden Juliusnak 1-ső napján mind azokkal a' gyermekekkel, a' kik a' 3 esztendőt eltöltik, a' nélkül, hogy addig a' himlőzésen által estek volna. A' kik olly gondatlanok vagy túnyák lesznek, hogy gyermekeikbe, három esztendősökösökig a' tehénhimlőt bé nem oltatják, 1 forintól fogva 8 forintig való büntetést tartoznak fizetni. Ha tovább is elhalasztják, 6 esztendősökösökig minden esztendőben fél annyival fizetnek nagyobb büntetést, mint az első esztendőben fizettek, etc.

A' Városi és Kerületbéli Orvosoknak törvényes köteleffégekké tételétt, hogy bizonyos időszakokban hozzá lássanak a' himlőoltáshoz. —

A' Menusi Frankofurtum mellől Sept. 16-kán. A' Párisból hivatal szerént ide küldetett

tudósítások szerént ezen városban egy Tribunal (fő Itélőszék) áll-fel, ilyen nevezet alatt: Rénusi Szövetség' Tribunalja, a' melly olyan formájú tulajdonsággal fog bírni, mint az ennekelőtte Bétsben fennállott, Birodalom' Udvari Tanácsa (Reichshofrath). Mind azok, a' kiknek a' Rénusi Szövetségben lévő Fejedelmek ellen valami panasza lefzen, ezen Tribunal eleibe tartozik azt terjeszteni, a' melyhez, mint halljuk, a' Frantzia Udvar által Minister Laforest rendeltetett Bízotnak.

Hannoverából Sept. 12-kén. Tartományunknak jövődöbéli állapotja még, legalább tudunkra, nintsen meghatározatva. Hogy a' Göttingai és Grubenhágai Kerületek tölle elszakasztattak, és a' Westphaliai Királyság' részeiké lettek, mint sekvesek is kívánta, már ezt tudjuk a' közönséges levelekből.

Külömbkülömb Tudósítások.

Neuyorkból Aug. 2-dikán. Fulton nevű hazánkfia azon 'már néhány esztendőktől fogva kihirdetett mesterséges alkotmánynak tökellésítésével bajlódik még most is, a' melynek fejedelme által, mint maga erőssiti, a' leg nagyobb hadi hajókat egy szempillantat alatt semmivé teheti. Ezt ugyan még a' Frantzia volt Direktoriumnak is ajánlotta volt Fulton, de a' melly nem méltóztatta azt a' maga figyelemességére. Chesterfield nevű Lord ellenben Angliában eleitől fogva más-képpen gondolkodott ezen találmányról, a' ki már sok versben megintette a' Parlamentomot, a'

felől, hogy nem kell tréfának venni ezt a' Fulton alkotmányát, a' melly még veszedelmet okozhat az Anglus tengeri erőnek: hanem még eddig ezen Lordnak intését nem találta a' Parlamenton felette méltónak a' megfontolásra. Fulton azonban közben semmit sem gondolván a' megvettetéssel, mostanság ismét egy nevezetes próbát tett Ney-Yorknál a' maga találmányával. A' bárkájával a' vizbeméjjen lehotsátkozván, azzal egy 300 tonna régi hajó alá vette magát, 's onnan azt egy szempillantat alatt irtoztató tsattanással felstaptatta a' levegőbe. Most egy 140 lábnyi ilyen mesterséges bárkát készít ismét, a' melynek belső alakítása a' tsupa gőz ereje által teszi ezt a' nagy rontást.

A' levegői hajósok is ugyan rajta vannak a' magok találmányoknak tökéletesebbitésén, hanem csak lassatskán haladhatnak. Garnerin egy hirdehést adott ki Párisban, a' melyben egyéb tárgyak között a' következőket is mondja: —

„Ezen hónap (Sept. 19-dikén) tejendő második versbéli, éjjeli felevezésem előtt szükségesnek itéltem a' közönséget az Augustus 5-dikére viradó éjjel tett első ilyen nemű utazásomnak környúlálásai felől, tudósítani. A' golyobisom százhusz lámpások által volt köröskörül megvilágosittatva. A' békefénynek czimerezéséül Orosz zászlóval eveztem-fel. Estvéli 11 órakor indúltammeg. Semmi egyfelé való folyása nem lévén a' levegőnek, az éjszakának nagy része alatt csak elő és hátra hajtódtam. — Előbb tudniillik egy darabig St. Cloud felé vitettettem, 's nem soká azu-

tán, éppen ellenkezőleg Vincennes felé vissza hozattattam. A' tűzjátékok éppen fel evezésemkor égtek Párisban; a' felbótsáttatott rakéták nekem úgy tűntek a' szemembe, mintha csak alig emelkedtek volna feljebb a' föld' színénél. A' megvilágosított Páris, csak egy abroszhoz hasonlított, a' mellyen számtalan világos pontok látszottak kereftől. Felindulásom után 40 minúttal 2200 ölnyi magosságban lévén, egy felhőmentem által, a' midőn úgy megsetétültek a' lámpásaim, mintha csaknem kialudtak volna. Ejjéltájban csak valami 600 ölnyre voltam a' föld' színe felett, és hallottam a' kutyák ugatását. Azután ismét úgy felemelkedtem, hogy a' földről semmi világosság fel nem hatott hozzám. Hajnali 3 óra előtt egy fertállal a' föld' színéhez megint közelítvén, befzéli hallottam alatt a' parasztokat, a' kik a' golyobisom körül lévő lámpások világosságát nézték. Kérdezték, hogy hol volnék, azt felelték, hogy az Aisné Departamente felett. A' felemelkedő napnak sugárai miatt a' golyobisomban lévő gőz hirtelen kifúzesülvén három ezer ölnyi magosságra ragadtattam ismét, fel. Ekkor Rheims és Chalons között tartózkodtam, 's végezetre Rheimstől 5 és Páristól 45 mérföldre szállottam le a' földre, nyoltzadfél órai utozás után, etc. —

L e m b e r g b ő l írják, hogy ott egy B i t t o r f nevű, levegői hajós, tsupa papirosbóltsinált golyobissal evezett-fel Aug. 19-ikén a' levegőbe. A' golyobist, meggyújtott szalmának a' füstjével tölötte-meg. A' golyobis alá akasztott tsonakotskája vászonból volt, a' melly vas abrantsok által lévén

megerősítettve, hat vas rúdak által volt a' golyó-
bishoz foglaltatva. Mindenek elkészülvén, Rit-
torf úr vette a' kalapját; 's az egygyik kezébe
egy palatzk (butélia) a' másokban egy három hon-
gú tsákja (hofsztú rúd) lévén, a' néző sokaság-
nak helybehagyó kiáltozása közben béült a' ha-
jótskába, elég nagy magosságra szerantsésen fel-
emelkedett, 's egy órai útfazás után leg kisebb
szerentsétlenség nélkül Klepanow nevű falú mel-
lett szép tsendesen lebotsátkozott. — Ha még
vagy két versben papiros golyó bissal ilyen szeren-
tsésen megjárhatja a' levegőt, majd készítettetni fog
ketség kívül erősebb matériából is.

Degen nevű Bétsi órás mester annyira vitte
hosszasz törekedései után a' dolgot, hogy mester-
séges szárnyak által a' levegőbe felemelkedik. —
Mondják, hogy már néhány versben mutatta ta-
lálmányának megános próbáját, 's az a' czélja,
hogy ha számos nézőket találhat, a' kik pénzét
segélleni fogják iparkodását, nem soká közönséget
próbát is fog tenni. Meg is érdemli a' segedel-
met, tsak jól repüljön.

Hiradás.

A' Királyi Testörző Nemes Magyar Seregnek
egy jó és alkalmas Traktérre, avagy Vendég-
löre vagyon szüksége. A' kinek azon szolgálat-
nak igasságos feltételek mellett felvételére kedve-
leszen, magát azon Nemes Testörző Sereg Oeco-
nomiájának Igazgatójánál Csász. Kir. Fő Strá-
zsamester Bacskádinál, a' feltételeknek megtudá-
sok végett jelentheti. Bétsben, Sz. Mihály Havá-
nak 28-dik napján, 1807-dik ezftendőben.

Bacskády
Fő Strázsamester.